

Ribiški dom Žeje in drugo ciprinidno jezero

JUBILEJNO LETO 2016

RIBIŠKA DRUŽINA
TRŽIČ

Ribiški dom iz zadnje strani – prvo salmonidno jezero in v ozadju avtocesta – dograjeno leta 2012 in posodobljeno v 2015-16

Letos mineva 70 let povojnega organiziranega ribištva in Ribarske zadruga Gorenjske in 60 let ribiške družine Tržič v današnjih mejah.

Obletnice so lepa priložnost za praznovanje in obujanje spominov in letos praznuje naša RD Tržič. Minule obletnice so šle mimo nas skoraj v diru, organiziranih je bilo nekaj slavnostnih srečanj in veliko napisanega – zbranega kar nekaj zgodovinskega gradiva tako, da se ne pozabi zgodovina delovanja te naše in vaše ribiške družine, ki deluje v javnem interesu in ohranja živelj v Tržiški Bistrici in južnem delu porečja Save.

V zadnjem desetletju se je zgodilo marsikaj. Zato je prav, da obudimo spomine za nazaj in napišemo, kaj je novega ter pozabimo na tegobe, katere nam povzročajo zakoni in birokracija. Namenoma v sestavku poimensko ne omenjamo sedanjih članov UO, oziroma zadnjih dveh mandatov in naj se ocena njihovega dela razbere iz sestavka oziroma jo poda kasnejša generacija.

Ustanovni občni zbor Gorenjske ribarske zadruga je bil 29.4.1946. V okviru te zadruga je bila tudi revirna družina Tržič, ki je imela revirja Xla in Xlb, ki sta zajemala Tržiško Bistrico od izvira do Jurčkovega mlina. Revirna družina Tržič je imela 11 ustanovnih članov.

Tržiška Bistrica v Dovžanovi soteski

Na ustanovnem občnem zboru sta bila potrjena tudi 2 dokumenta: Pravilnik o izvrševanju ribolova GRZ (današnji pravilnik o športnem ribolovu) in Pravila GRZ (današnji statut).

Glavna dejavnost zadrug je bilo poribljavanje in nadzor nad vodami, saj so bile takrat vode katastrofalno prazne. Obstojajo dokumenti z oceno uničenosti voda (na Gorenjskem od 50 do 100 %). Vedeti moramo, da se je takrat pogosto vršil krivolov z razstrelivom, ki je povzročal dolgotrajno škodo.

Leta 1952 so se zadruge preimenovala v društva, še vedno pa so imela obliko rajonske zveze in so vključevale revirne družine.

V zadnjem četrtletju leta 1956 so se na predlog Ribiške zveze Slovenije rajonska ribiška društva reorganizirala. Nastale so samostojne ribiške družine.

Leto 1956 je torej leto ustanovitve RD Tržič (kot tudi ostalih gorenjskih RD) in letos praznujemo 60 letnico.

Ribiška družina Tržič je zajemala revirje Xla, Xlb (Tržiška Bistrica) in del revirja XII, to je Sava od sedanje meje nad izlivom Tržiške Bistrice do Majdičevega mlina.

V času ustanovitve je imela 39 članov. Prvi starešina je bil Lavička Zdenko, mg. farmacije.

Reka Sava pri Okroglaškem mlinu – vodomerni postaji

Del vzrejnih bazenov ribogojnice Besnica

Razpolagamo z dokumentom, na katerem so napisani prvi člani upravnega in nadzornega odbora.

V RD Tržič ima ribogojstvo bogato tradicijo. Po komercialni neuspešnosti takratne rajonske ribogojnice, je na predlog predsednika RD Tržič Franca Podlesnika, občni zbor 14.1.1973 sprejel pogumen sklep, da RD Tržič prevzame začasno upravljanje ribogojnice. Prvo ekipo so sestavljali člani: Rustja Božo, Kavčič Polde, Perko Stane in Jež Peter. Tej ekipi se je pridružil tudi Rustja Jelko. Ekipo so v dolgih letih dopolnjevali še drugi člani RD Tržič. Upravljanju ribogojnice v Besnici se je v letu 1988 zopet priključila RD Kranj, ena od pravnih naslednic nekdanje Gorenjske ribarske zadruge. Obe ribiški družini imata v lasti vsaka polovico objektov in zemljišča ribogojnice.

Smukanje iker potočnih plemenk

Nova podoba nadstreška za piknike v ozadju kamina in paviljon

Od leta 1997 ribogojno ekipo in ribogojnico izvrstno vodi gospodar Janez Čadež, ki upravičeno velja za enega najboljših ribogojcev v Sloveniji. Njegovi dokumenti in poročila so pogosto vključeni v izobraževanjih po RD in RZS. Prav tako ne smemo zanemariti njegove vloge pri ugotavljanju genske čiste potočne postrvi.

Žal pa ima ribogojnica tudi pomanjkljivost. Po prvem potresu v Posočju so se očitno geološke plasti premaknile. Tako v sušnem obdobju v ribogojnici zmanjka vode. Potok Besnica praktično presahne, zato so zmogljivosti ribogojnice močno omejene. Kljub številnim tehničnim izboljšavam (posodobitev bazenov, zračenje, dodajanje kisika), pa je kapaciteta ribogojnice zadostna le za vzrejo potočne postrvi. Cilj RD in gospodarske komisije pa je vzrediti v lastnih kapacitetah tudi dovolj postrvi za vložek v naše vode. Velik dosežek je že vzreja vložka potočne postrvi v bazenu poleg nekdanje tovarne BPT v Tržiču. V planu imamo še izgradnjo ribogojnice v Podljubelju in ribogojnice v Žejah, na lani odkupljenem zemljišču poleg prostora za piknik. V Podljubelju je problem pridobitev parcele, v Žejah pa vsa potrebna soglasja, katera intenzivno iščemo že več let. Zdi se, da so pristojne službe namenjene zaviranju in ne omogočanju dejavnosti.

Dobremu delu v preteklosti in sedanjosti se moramo zahvaliti, da so naše ribolovne vode bogato poribljene, kar nam priznajo tudi številni gostje

Piknik prostor – desni del z jurčkom in šotori

in turisti. Tudi stalež sulca v Savi je visok, zaradi česar smo pred nekaj leti povečali letno kvoto uplena sulca, letos pa smo dvignili še najmanjšo lovno mero. Z omejitvijo uplena potočnice in lipana želimo povečati njun stalež. Rezultati so vidni, saj so beleženi ulovi spoštljivih dolžin.

Žal nam plenilci (kormoran, siva čaplja, raca žagarica, ribojede ribe idr.) poberejo nekajkrat več rib kot jih uplenimo ribiči. K sreči pomorov zaradi zastrupitev v zadnjih letih praktično ne poznamo. Tudi stalež lipana v Savi (ki ga je v preteklosti 95 % zreduciral kormoran), se zopet popravlja.

Iz arhivskih dokumentov razberemo, da so bila že leta 1955 ribiška tekmovanja, na katerih je bil udeležen tudi član iz takrat še revirne družine Tržič. Seveda so bila to tekmovanja v suhih disciplinah, saj so bile vode precej prazne. Poimensko lahko dokažemo, da se je tekmovanja leta 1956 udeležil takratni starešina, g. Lavička Zdenko.

Tekmovalna dejavnost je v RD Tržič prisotna že dolgo vrsto let. Zahvala za to gre posameznikom, ki že vrsto let tekmujejo v raznih kategorijah in organizirajo ribiška tekmovanja v našem ribolovnem okolišu. Poznana so tako strogo tekmovalna, kot tudi družabna tekmovanja (otvoritev ribolovne sezone v Savi, muharjenje za seniorje, "nočni" ribolov na krapa, družinski pogon sulca), pa tudi zaključki tekmovanj v ribiški brunarici.

V letu 2012 je bilo v Sloveniji svetovno prvenstvo v muharjenju. Na celotni trasi našega revirja Sava je bilo pripravljenih 28 sekcij, kasneje je bilo v času tekmovanja 25 aktivnih sekcij. V organizacijo je bilo vključenih 48 naših članov, ki so svoje funkcije koordinatorjev in sodnikov izvedli zares kvalitetno. Samo tekmovanje je bilo za organizatorje zelo naporno, naša ribiška družina pa je odlično promovirala naš ribolovni okoliš.

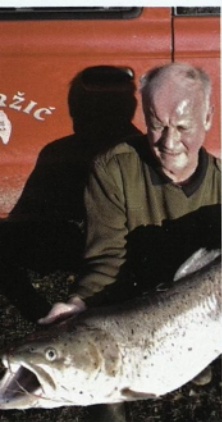
Tudi družabna srečanja imajo dolgo tradicijo. V avgustu 1962 je bil organiziran skupni ribolov in družabno srečanje. Udeleženci so morali ulov prinesiti na zborna mesto, h gostilni Potočnik v Bistrici.

Okrog leta 1980 (dokumenta o tem ni) je UO priredil v Trziču (menda "na Žagi") piknik. RD Kranj in RD Trzič sta sredi 80-tih let organizirali skupni piknik. Prva dva skupna piknika sta bila na Bobovku, tretji pa v Prašah. Zaradi neprimerne termina (prvi vikend v septembru je tudi tradicionalna Šuštarska nedelja), je RD Trzič razmišljala o samostojnem pikniku. Prvi samostojni piknik je bil zadnjo soboto v avgustu leta 1989 pri gostišču Trnovc v Dupljah. Program piknika je bil podoben, kot ga imamo še danes: druženje, kulinarčni del, srečelov, met obtežilnika v tarčo, družabna igra

Kralj naših
voda – sulec
in srečni
uplenitelj

Ja tudi takšne
potočne še
vedno plavajo
v Tržiški Bistrici

Še nekaj lepših spustimo
raje nazaj! Hvala članom
in tudi turistom, ki jim
športni ribolov predstavlja
več kot kulinarika.

ugibanja, ples... Na drugem pikniku leta 1990 je bila podpisana lista pobratenja med Klubom Koroških ribičev in RD Tržič. O tem pikniku obstoja filmsko gradivo. Iz tega datuma obstoja tudi pisni dokument o prijavi prireditve. Po tretjem pikniku se je zamenjalo prizorišče: nekaj let so bili pikniki pri Sv. Neži, v Brezjah pri Tržiču, po izgradnji ribiškega doma v Žejah pa se je tudi piknik preselil na to lokacijo. Ribiški dom z okolico je prizorišče mnogih delovnih, tekmovalnih in družabnih srečanj. Posebej prijetna so srečanja po uspešno opravljenih delovnih akcijah.

V letu 2015 smo imeli prvič naše tradicionalno srečanje na novo zgrajenem piknik prostoru, za katerega smo dovoljenja iskali in usklajevali od leta 2006.

Prav je, da se spomnimo tudi finančnega stanja naše ribiške družine. Od ustanovitve dalje je bila RD Tržič med revnejšimi družinami, ki ni imela ne prihodka od turističnih ribolovnih dovolilnic, niti donacij od sponzorjev. Prihodki iz povračila povzročenih škod praviloma nikoli niso zadoščala za sanacijo nastalih škod. Brez volonterskega dela v revirjih in ribogojnici bi bile naše vode prazne. V času visoke inflacije pa je finančni trend obrnil navzgor takratni predsednik, g. Janez Ivnik. Odločitve iz tega obdobja so ustvarile pogoje za izgradnjo ribiškega doma in ureditve dela okolice.

Ja veselje je videti zasedena vsa tekmovalna mesta na obeh ribnikih ter zadovoljne obraze športnih ribolovcev

Preostala zemljišča v okolici ribiškega doma z ribniki in okolico v skupni izmeri 24.600 m² so bila dokončno papirno urejena v letu 2015, čeprav se urejanje lastništva vleče tudi v 2016.

Uspešno trženje naših nepremičnin nam že sedaj prinaša polne ribolovne vode, zadovoljstvo, in ne nazadnje, tudi dohodek. Tako se članske dajatve že najmanj 15 let bistveno niso povečale.

Ob jubileju ne smemo pozabiti na naše sedanje organe, ki s prizadevnim delom vodijo našo ribiško družino zadnjih 12 let. Delavnost, zagnanost, strokovnost in vztrajnost dajejo rezultate, ki nam jih lahko zavidajo številne ribiške družine. Pri tem pa ne smemo pozabiti na visoko moralo članstva, saj v zadnjem obdobju ne poznamo nagajanja, oviranja in podtikanja. Še več: na delovnih akcijah je običajna visoka udeležba in delavnost. Resnica pa je tudi, da so srce teh akcij že leta večinoma isti zagnani vodilni člani. Hvala vsem članom, posebno pa tem, najbolj vztrajnim!

Stalež rib v našem ribolovnem okolišu je na zavidljivo visokem nivoju. Iz arhivskih dokumentov razberemo, da so bile ribolovne vode po drugi svetovni vojni prazne. K temu so najbolj prispevale vojske, ki so za preživetje dodobra izpraznili vode. Drugi moment so bile visoke spomladanske vode. Znano je, da so bile po drugi svetovni vojni

Brez sodnikov seveda ne gre in kontrole tudi ne

Piknik članov konec avgusta 2015

... in predpriprave na piknik – delovna ekipa

(in tudi med vojno) hude zime z obilico snega. Spomladanske odjuge pa so z hudourniškimi visokimi vodami dodatno preprečevale hitrejši razvoj rib v vodotokih. Po letu 1955 so se vode toliko opomogle, da je bil dovoljen v omejenem obsegu tudi športni ribolov. Stalež rib v Tržiški Bistrici in Mošeniku se je začel hitro povečevati z intenzivnim poribljavanjem iz ribogojnice Besnica. V 80. letih je bilo v Savi rib, da »so pokonci stale«. Predvsem lipana je bilo obilica. Žal je prihod kormorana v naše kraje dodobra izpraznil naše vode. Prav ribogojni ekipi gre zahvala, da so naše ribolovne vode zopet polne. V ponos nam je tudi gensko čista potočna postrv v zgornjem toku Mošenika – morda zaklad za naše zanamce.

Prvi ribolovni dan 2016 na Savi v coni »A«

Zaključek tekmovanj z podelitvijo pokalov v letu 2015 pri našem članu!
Hvala ti!

Danes je stanje v naši ribiški družini zavidanja vredno: bogate ribolovne vode, ribogojnica, dodatni vzrejni bazen v Tržiču poleg tovarne BPT, ribiška brunarica s tremi ribniki, piknik prostor za dvema nadstreškoma in – članstvo, ki sodeluje v nadaljni rasti in izboljšanju stanja.

In kaj še manjka?

Dodatna ribogojnica, namenjena vzreji postrvi za vložke v naše vode, nas bo naredila še bolj samostojne in ne bomo več odvisni od nakupa vložka iz drugih ribogojnic. Sami bomo najbolje lahko nadzirali zdravje in prilagodljivost rib za vlaganje.

Ne gre zanemariti, da s pridobitvijo lastništva parcel ob ribnikih nadaljujemo z urejanjem parcel na novih rekreacijskih prostorih, seveda vse v skladu z OPN občine Naklo, katera nam trdno stoji v pomoč.

V teku je tudi izgradnja mini kampa s potrebno infrastrukturo poleg piknik prostora. V Žejah bo tako nastal prijeten rekreacijski center, v ponos nam ribičem in tudi lokalnemu prebivalstvu. Dela potekajo tako, kot nam dopuščajo trenutna finančna sredstva. Glavna ovira pa so seveda birokracija in potrebna soglasja.

Tekst in slike za zgibanko uredila: Jože Smolej in Janko Troha
Tisk: Tiskarna Požgaj

Čistilna akcija na reki Bistrici

Sedanje in preteklo isto vodstvo RD, ki jo vodi upravni odbor, si je zadalo nalogo, da izvede vsa zgoraj opisana dela in po preteku tega mandata preda vodenje mlajši generaciji, ki bo znala in imela dovolj energije za realizacijo zastavljenih ciljev v dobrobit naravi, okolju, društvu in širši populaciji našega ribiškega okoliša.

Planov za bodočnost je torej obilo, pred nami je lepa prihodnost. Nič čudnega, da je članstvo v naši RD zanimivo za ljubitelje narave, pa tudi za krajanje, prebivalce iz drugih občin kakor tudi iz tujine. Boste pomagali uresničiti ideje tudi vi – bralci te zgibanke na kakršenkoli dobronamerni način. Morda se srečamo že na pikniku konec avgusta ali ob kakšni kulinarčni prireditvi ob jubileju v 2016 – HVALA in VABLJENI!

Upravni Odbor RD Tržič

Skrb za lepo in čisto vodo v kateri živijo avtohtone potočne postrvi

